

Wierdensestraat (Oost) 31 t/m 51 en 32 t/m 40

De Wierdensestraat is de oost- west gerichte uitvalsweg richting Zwolle. In 1834 werd deze straatweg van Zwolle, via Almelo naar Hengelo en Enschede verhard. Deze belangrijke verkeersader loopt door tot in het hart van de stad. Bij de aanleg van de tunnel onder de spoorlijn is het oostelijke deel van de Wierdensestraat afgesneden van de rest van de straat. De uitvalsweg is in zuidelijke richting verplaatst.

Het te beschermen gebied betreft dit -afgesneden- oostelijke deel van de straat, en wel het deel tussen het Stationsplein en de Westerstraat.

Hoofdkenmerken

Rechte, brede weg met aan de noordzijde een vrijwel gesloten gevelwand met eind 19e eeuwse (dubbele) woonhuizen op diepe percelen met kleine voortuinen en erfscheidingen. Aan de zuidzijde staan vijf vrijstaande herenhuizen, drie uit 1890-1925 en twee recente invullingen, op ruime percelen met groen voor, naast en/of achter het pand. In de panden wordt gewoond en/of bevinden zich kantoren/praktijken.

Ankerpunten

*in het gebied

Voorgedragen rijksmonumenten (MSP): Wierdensestraat 32 en 40 (ALM 232, 234)

Voorgedragen gemeentelijke monumenten: Wierdensestraat 31-33, 35, 37-39 (ALM 224, 225, 226)

Overige MIP-panden: Wierdensestraat 41 t/m 51 (ALM 227 t/m 231), 38 (ALM 233)

*in het omringende gebied

- Het pand Wierdensestraat 25, voorgesteld rijksmonument is markant gelegen op het aangrenzende kruispunt Westerstraat / Wierdensestraat.

Beschrijving

Weg met breed straatprofiel en aan de noordzijde een gesloten, aan de andere zijde een meer open karakter. De panden liggen aan beide zijden met de voorgevels evenwijdig aan de weg. Aan de noordzijde (de vrijwel gesloten gevelwand) liggen de voorgevels van de panden in één lijn, evenals de smeedijzeren erfscheidingen, zodat de voortuintjes steeds dezelfde diepte hebben. De erfscheidingen worden direct gevolgd door een brede stoep met parkeerhavens en enkele bomen in regelmatig patroon. De geasfalteerde weg heeft twee rijstroken met fietsstroken ter weerszijden. Aan de zuidzijde eveneens een brede stoep met parkeerhavens en bomen. Aan de zuidzijde liggen de panden niet in één lijn en is er geen sprake van een eenduidige erfscheiding; kleine haagjes, een smeedijzeren hek (nr.38) en bij de twee nieuwe invullingen (nr. 34 en 36) is deels geen sprake van erfscheiding. De twee buitenste panden (nummer 32 en 40) liggen verder teruggerooid van de weg, hebben een diepere voortuin met veel groen. Voor en naast het pand nummer 32, dat op een stedenbouwkundig markant punt ligt, staan hoge bomen en kan bovendien op eigen terrein geparkeerd worden.

De percelen liggen allemaal loodrecht op de straat en zijn aan de noordzijde in het algemeen dieper en smaller dan aan de zuidzijde.

De grens van het te beschermen gebied loopt door de panden heen om aan te geven dat de bepalende kwaliteiten en kenmerken van het gebied tussen deze grenzen liggen, en minder aan de achterzijde van de panden. Bij de vrijstaande villa's aan de zuidzijde is ook de ruimte tussen de bebouwing bepalend voor het karakter van de straat.

Bebouwing

Aan de noordzijde zijn alle objecten rond 1890 gebouwd, uitgezonderd de recente invulling tussen de panden nr. 39 en 41. Alle panden in de gevelwand hebben een gelijke hoogte, kapvorm, ritmiek en schaal waardoor een grote eenheid ontstaat. Binnen die eenheid bestaat de wand -door detaillering en materiaalgebruik- uit twee delen, met de nieuwbouw als scheiding; het westelijke deel (A, nr. 41-51) is één geheel door de sober

classicistische stijl met witgepleisterde gevels, zeer regelmatige gevelindeling en detaillering. Het oostelijke deel (B) in de trant van de neo-renaissance kent iets meer variatie in kleur-, materiaalgebruik en detaillering. De architectonische detaillering met diverse eclectische elementen is typerend voor het eind van de 19e eeuw.

Aan de zuidzijde van de straat zijn de twee meest westelijk gelegen panden (nr. 38,40) eveneens rond 1890 gebouwd en het grote oostelijke hoekpand in 1925. De nummers 34 en 36 zijn recente invullingen. De plattegronden zijn onderling verschillend, evenals bouwvolume, detaillering en gevelindeling. De panden zijn groot, vrijstaand en hebben ongeveer een gelijke hoogte. De detaillering van de beide panden uit ca. 1890 (C) is verwant aan die van de panden aan de noordzijde (deel B), maar veel rijker uitgevoerd. Het hoekpand uit 1925 is een beeldbepalende uitzondering in de straat door de bouwstijl (toepassing van 18e eeuwse stijlmotieven) en het bouwvolume (breedte). De recente invullingen voegen zich enigszins in de wand door hoogte en bouwvolume, maar zijn afwijkend door gevelindeling en -behandeling.

Panden rond 1890 gebouwd: De panden zijn over twee bouwlagen opgetrokken onder (afgeknotte) schilddaken met zwarte pannen gedekt (tuile du Nord, Hollandse- en bouletpannen) en met fraai gedecoreerde dakkapellen en geprofileerde gootlijsten.

A: De geheel gepleisterde gevels worden horizontaal geleed door een plint, cordon- en een daklijst, deels met consoles. Verticale geleiding door lisenen en risalerende middenpartijen. De hoge verticale vensters hebben afgeronde bovenhoeken onder geprofileerde sierlijstjes.

B, C: De in rode of bruine baksteen gemetselde gevels zijn voorzien van veel gepleisterde elementen, als een plint, cordon- en daklijst, speklagen, lisenen, aanzet- en sluitstenen boven gevelopeningen, dakkapellen, lisenen en rondom de entreepartijen. Enkele natuurstenen details. De vensters zijn recht gesloten en de muuropeningen worden afgesloten door al dan niet getoogde strekken, soms met tegeltableaus in de boogtrommels. Bij C zijn de strekken uitgevoerd in rode verblendsteen en worden de hoekpartijen benadrukt door erkers, balkons en rijke neo-renaissance detaillering.

Het pand uit 1925 voegt zich door bouwhoogte, kapvorm, brede daklijst, middenrisaliet, vensterindeling en kleur in de straat.

De meest waardevolle en karakteristieke elementen:

-de ruimtelijke opzet met aan de noordzijde een vrijwel gesloten monumentale gevelwand met kleine voortuintjes en smeedijzeren hekken tegenover het open en groene karakter van de zuidzijde met vrijstaande monumentale bouwvolumes

- de aanwezigheid van de zeer fraaie en gave 19e eeuwse gevelwand (noordzijde) met grote eenheid in maat, schaal, gevelindeling en detaillering

- de aanwezigheid van twee rijke monumentale herenhuizen (zuidzijde)

Waardering

Deel van de Wierdensestraat van stedenbouwkundig en architectuurhistorisch belang als voorbeeld van een eind 19e eeuwse straat met een redelijk gave 19e eeuwse gevelwand en aan de andere zijde monumentale vrijstaande herenhuizen.

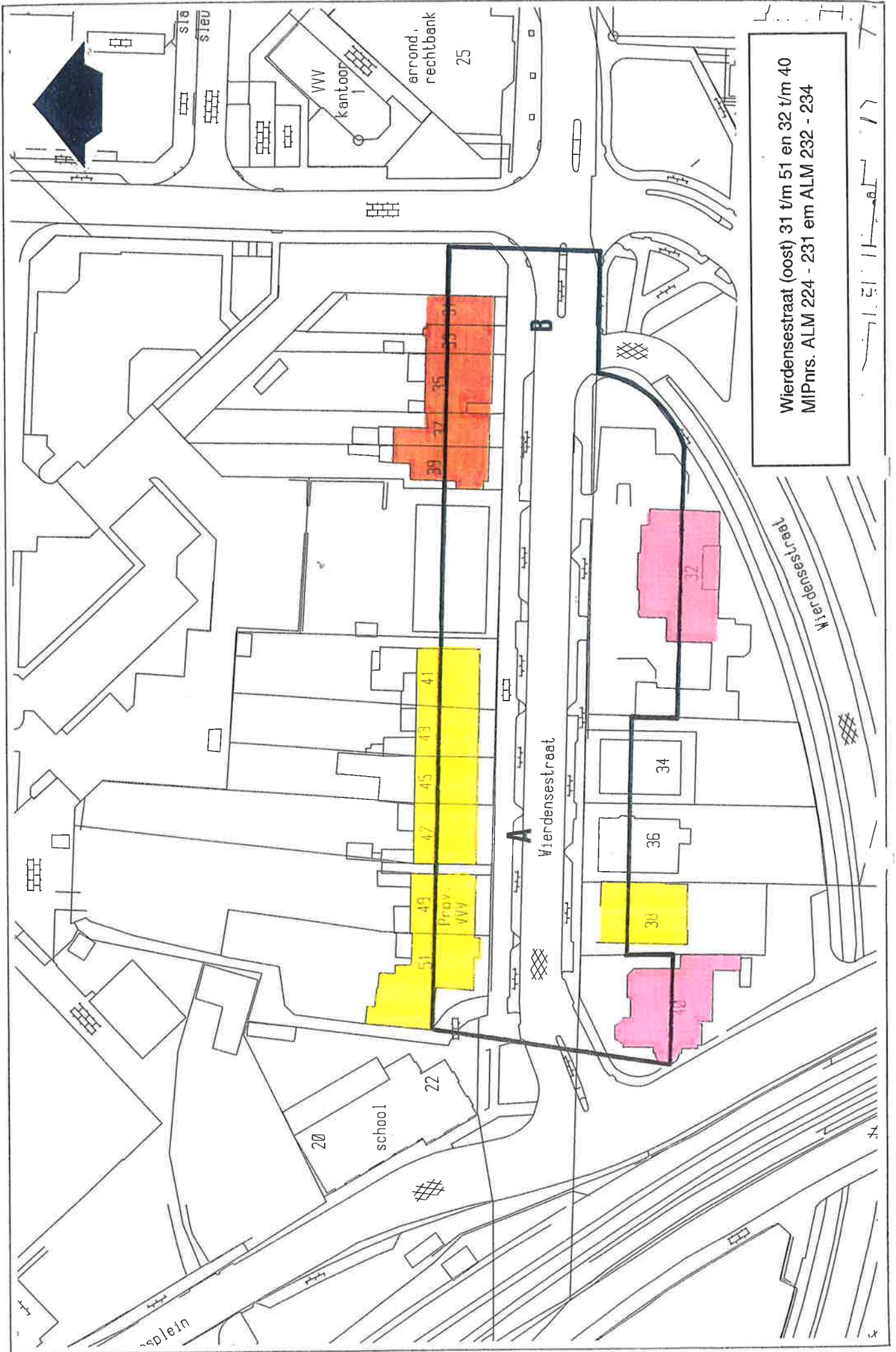

ALM 228

ALM 224

Wierdensestraat (oost) 31 t/m 51 en 32 t/m 40
 MIPnrs. ALM 224 - 231 em ALM 232 - 234

Molenkampspark 4 t/m 52, 5 t/m 11

Mip nrs. ALM 158 t/m ALM 170

Het Molenkampspark ligt ten oosten van het zuidelijk deel van de Grotestraat in het centrum van Almelo. Vanaf de Bavinckstraat (een zijstraat van de Grotestraat) geeft een in zuidoostelijke richting lopende aftakking toegang tot het besloten villabuurtje.

Het te beschermen gebied betreft het gehele Molenkampspark: de P-vormige straat, vanaf het begin van de aftakking van de Bavinckweg, met de aangrenzende percelen en bebouwing. Een tweede ontsluiting aan de zuidoostelijke zijde is de Dinkelstraat; deze valt niet in het te beschermen gebied, uitgezonderd dat deel waar de betrokken percelen aan de Molenkampspark grenzen. Aan de westzijde is een gat in het patroon ontstaan: ter plaatse van de parkeerplaats stond oorspronkelijk een kerk uit 1910.

Hoofdkenmerken

Besloten parkachtige villabuurt bestaande uit een P-vormige straat met in hetzelfde patroon woonhuizen uit de eerste helft van de 20e eeuw op diepe percelen. De panden zijn van verschillende typen en hebben alle een voortuin. De bebouwing aan de rechte noordwand vormt een gesloten gevelwand. In de binnenruimte (D-vormig) drie panden met veel groen op langgerekte percelen, zo dat ze met voor- en achtertuin aan de straat grenzen. In de panden wordt gewoond en in sommige bevinden zich kantoren /praktijken. De parkeerplaats aan de westzijde (vm. kerk) is een 'gat' in dit patroon.

Ankerpunten

*in het gebied

Voorgedragen gemeentelijke monumenten: Molenkampspark 26-28 en 32-34 (ALM 166, ALM 168)

Overige MIPpanden: Molenkampspark 2 t/m 20 (ALM 159 t/m 162), 7 t/m 11 (ALM 163,164) 22 t/m 24 (ALM 165), 30 (ALM 167), 36 (ALM 169),38 (ALM 170)

Beschrijving

In zichzelf gekeerde parkachtige villabuurt met veel groen. De woningen liggen met de voorgevel naar de P-vormige straat gericht. De panden liggen grotendeels in één lijn, op gelijke afstand van de weg. Uitzondering hierop vormen de panden met de nrs. 22-24 en 38, die teruggerooid liggen. De woningen in de centrale ruimte liggen met de voorgevel naar het noorden gericht (het rechte deel van de straat) en teruggerooid van de straat.

Aan de noordzijde vormen de panden een gesloten gevelwand langs het rechte deel van de straat (nr. 2-20). Naast nr. 20 is een recente invulling (20a,b) in de rooilijn geplaatst. De overige panden zijn alle enkele of (drie)dubbele, vrijstaande villa's. De percelen zijn verschillend van breedte en alle vrij diep. Alle panden hebben een voortuintje met erfscheiding in één lijn. De klinkerstraat heeft aan beide zijden een stoep die dezelfde P-vorm volgt.

In het centrale deel (D-vormig) staan veel hoge bomen en veel struiken, ook in de voortuinen. Bij de overige bebouwing staan de bomen en struiken met name naast en achter de panden, enkele in de voortuinen.

De grens van het te beschermen gebied loopt door de panden heen om aan te geven dat de bepalende kwaliteiten en kenmerken met name tussen deze grenzen liggen en minder aan de achterzijde van de panden, waarbij wel opgemerkt moet worden dat ook de vrije ruimte tussen de panden van belang is voor de karakter van het gebied.

Bebouwing

Er is een grote variëteit in bebouwing; alle panden zijn verschillend. Het belangrijkste deel van de bebouwing is tussen 1910 en 1930 ontstaan. De gesloten gevelwand (A) aan de noordzijde is rond 1910 gerealiseerd en vormt een eenheid door maat, schaal en gevelindeling (uitgezonderd de twee laatste woningen nr. 18, 20 die in de jaren '20 zijn gebouwd).

De beeldbepalende, vrijstaande villa's zijn allemaal tussen 1910 en 1930 gebouwd (B). De laatste drie bouwblokken (40-44, 46-48, 50-52) aan de zuidwestzijde zijn rond 1950 gebouwd.

A- De gesloten gevelwand aan de noordzijde van het Molenkampspark (nr. 2 t/m 16) bestaat uit een geschakelde reeks van 4 dubbele woonhuizen, en twee afwijkende lagere woonhuizen onder plat dak (18, 20).

De 4 dubbelwoningen zijn opgetrokken in rood / bruine baksteen vanuit een rechthoekige plattegrond onder een afgeknot schilddak, gedekt met (grotendeels zwarte) tuile-du-Nord of kruispannen. Het hoekpand (nr. 2) heeft een afgesloten hoek en aan de kopgevel (W) een fraaie driezijdige serre met balkon. De voorgevels hebben een gepleisterde plint, een cordonlijst tussen de bouwlagen en afsluiting in de vorm van een houten daklijst en een geprofileerde goot op klampen. Bij de risalerende geveldelen (meestal met entreepartijen) bevindt zich tussen de bouwlagen een balkon. De verticale vensters op de begane grond en de grotere samengestelde vensters op de verdieping hebben segmentbogen of hanekammen in rode/gele verblendsteen, met gepleisterde aanzet- en sluitstenen, soms met diamantkoppen en florale motieven in de boogtrommels. De bovenlichten van enkele vensters zijn voorzien van glas-in-lood.

De twee (oorspronkelijk identieke) woningen (18, 20) met verdieping onder plat dak zijn opgetrokken in bruine baksteen met een rand siermetselwerk langs de dakrand. Beide panden hebben op de begane grond een driezijdige erker met glas-in-lood in de bovenlichten.

B- De overige bebouwing is gevarieerd: grote villa's met dubbele woningen van twee bouwlagen (waarbij met name de rijke villa's uit de jaren '10 opvallen) en iets eenvoudiger verdiepingloze woonhuizen (uit de jaren '20-'30).

De panden zijn opgetrokken vanuit een onregelmatige plattegrond onder samengestelde overstekende daken, bijna alle gedekt met (rode) Tuile-du-Nordpannen. Aan de voorgevel risalerende geveldelen onder zadeldakjes of met torentjes. De panden uit de jaren '10 tonen grote variatie in materiaal- en kleurgebruik: baksteen, pleisterwerk, gele en rode verblendsteen. De panden uit de jaren '20 in bruin/rode baksteen zijn voorzien van siermetselwerk. Alle panden zijn fraai gedetailleerd. De vensters -in allerlei vormen- zijn recht gesloten, veelal verticaal met bovenlichten (soms voorzien met roedenverdeling of glas-in-lood). De meeste panden zijn voorzien van een erker en dakkapellen. De in baksteen opgetrokken bouwblokken uit de jaren '50 zijn minder rijk gedetailleerd en soberder vormgegeven.

De meest waardevolle en karakteristieke elementen:

- de bijzondere stedenbouwkundige structuur en het daarmee samenhangende besloten, parkachtige karakter
- de ruimtelijke opzet met in de centrale ruimte en rondom de straat villa's op ruime percelen met erfscheidingen en veel groen
- de rijke, villa-achtige bebouwing uit verschillende periodes, met een grote variatie in volume, maat, kleur en detaillering
- de aanwezigheid van enkele beeldbepalende, monumentale villa's en dito gevelwand uit de jaren '10.

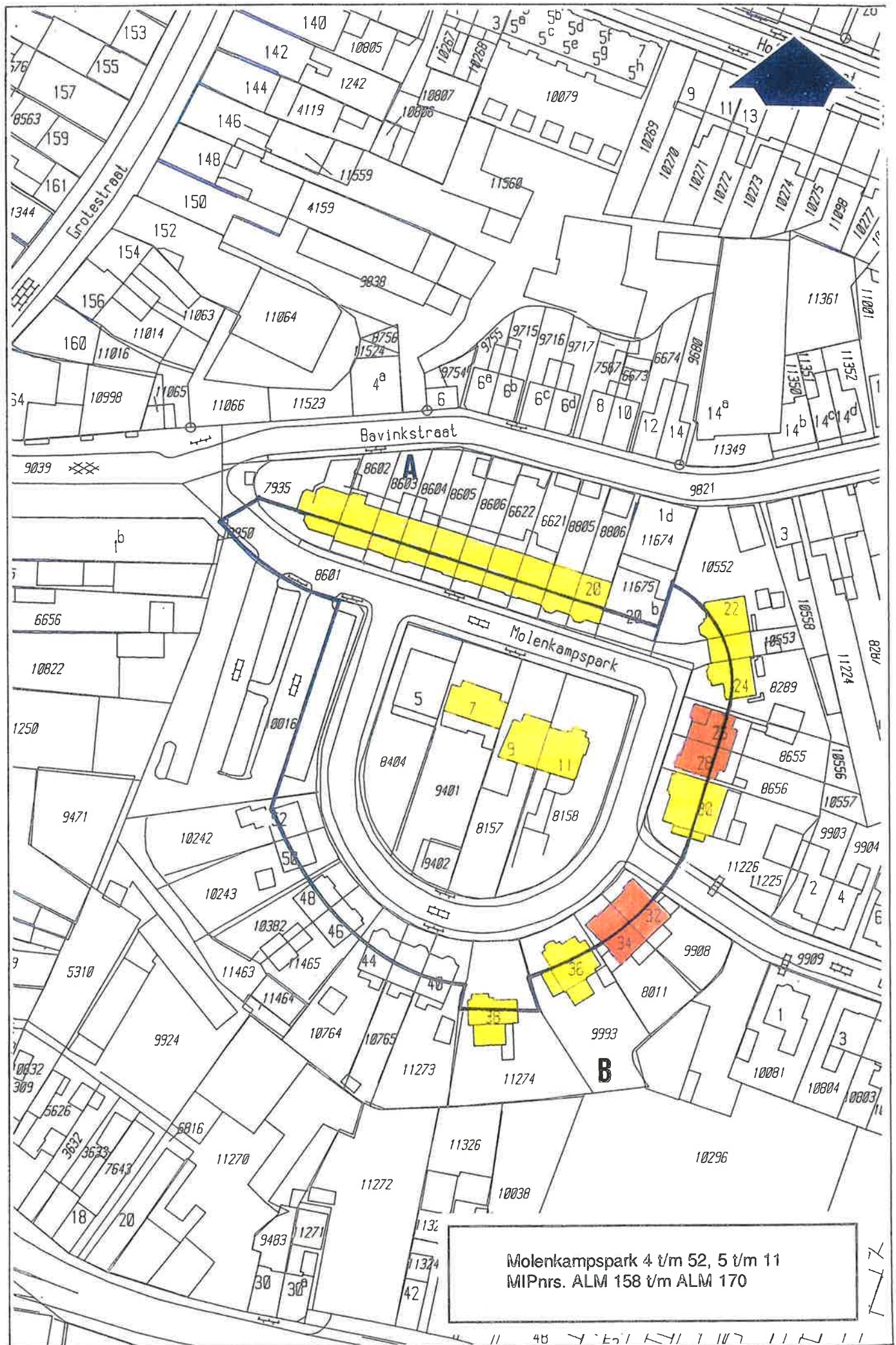
A

B

Boompjes 3 t/m 33, 10 t/m 30, Wierdensestraat 20, 22

Noordwest-zuidoost gerichte stadsstraat in het centrum van Almelo, ten westen van de Grotestraat, ten noorden van de Adastraat. De zuidzijde van de straat grenst aan de Marktstraat, de noordzijde aan de Wierdensestraat.

Het te beschermen gebied betreft de gehele straat, met inbegrip van de hoeken.

Hoofdkenmerken

Straat met kromming, aan beide zijden vrijwel gesloten gevelwanden en een doorlopende stoep. De eenvoudige, dubbele en enkele woonhuizen, soms met kantoor/praktijk/bedrijfsruimte, zijn (uitgezonderd enkele recente invullingen) rond 1900 gebouwd.

Ankerpunten

*in het gebied

Voorgedragen gemeentelijke monumenten: Boompjes 24-26 (ALM 133), Wierdensestraat 18-20 (ALM 114)

Overige MIP panden: Boompjes 3-5 (ALM 141), 7 (ALM 140), 9 (ALM 139), 11 (ALM 138), 13 (ALM 137), 17 t/m 21 (ALM 135), 23 t/m 29 (ALM 134), 31 t/m 33 (ALM 132), 20 (ALM 136), 14 (ALM 142)

*in het omringende gebied

- de noordzijde van de Adastraat grenst (met achterzijde percelen) aan de Boompjes, een eveneens op gemeentelijk niveau te beschermen gebied

Beschrijving

Straat met een kromming en vrijwel gesloten gevelwanden die de kromming begeleiden. Voor de panden een doorlopende stoep, gevolgd door een geasfalteerde, ongedeelde straat met aan één zijde parkeerruimte. De smalle, langgerekte percelen liggen in het algemeen loodrecht op de straat, behalve ter hoogte van de kromming. De percelen in het bouwblok aan de zuidzijde van de Boompjes en de noordzijde van de Adastraat grenzen met de achterzijde aan elkaar.

De panden liggen met de voorgevel in één lijn direct aan de stoep, hebben geen voortuin, erfscheiding of stoepje. In de straat geen vormen van groenaanleg.

Op de hoekpunten is de structuur grotendeels gewijzigd. Op de oosthoek bevindt zich tussen de Boompjes en de Adastraat een door sloop onstane parkeerplaats, begrensd door een bomenrij in de rooilijn van de bebouwing. Aan het einde van de straat bij de Wierdensestraat bestaan enkele gaten in de gevelwand en richt de hoekbebouwing zich naar de Wierdensestraat. De gaten bevinden zich aan de zuidzijde tussen Wierdensestraat 22 en Boompjes 3, tussen de nummers 9 en 13; met name aan de noordoostzijde een groot gat tussen Boompjes 10 en Wierdensestraat 20 ter plaatse van een groot plein met hek ervoor.

De grens van het te beschermen gebied loopt door de panden heen om aan te geven dat de bepalende kwaliteiten en kenmerken tussen deze grenzen liggen en niet aan de achterzijde van de bebouwing.

Bebouwing

De panden zijn rond 1900 gebouwd en in het algemeen sober gedetailleerd met eclectische, voor die periode typerende, elementen.

Grotendeels verdiepingloze enkele en dubbele panden opgetrokken in rode en bruine baksteen onder (afgeknot) schilddak met rode of zwarte pannen. Enkele voorgevels zijn geheel gepleisterd. De voorgevels hebben een gepleisterde/ natuurstenen plint of trasraam en worden beëindigd door een brede daklijst. Bij de meeste panden bevindt de entreepartij zich centraal in de gevel met een venster(partij) ter weerszijden. De middenpartij bevat één of twee deuren, soms in een portiek en wordt benadrukt door een (dubbele) dakkapel daarboven. Vensters van verschillende types onder al dan niet getoogde strekken.

ALM 135

Het volledige dossier Beschermde Stadsgezichten is gearchiveerd onder nummer 1.853.3 en bevat aanvullende informatie over de besluitvormingsprocedure.

Adastraat 4 t/m 42 en 7 t/m 39a

Noordwest-zuidoost gerichte stadsstraat in het centrum van Almelo, ten westen van de Grotestraat. Aan de noordwestzijde wordt de straat doorsneden door de Westerstraat. Het te beschermen gebied betreft het deel van de Adastraat tussen de Westerstraat en de Marktstraat (Z) met inbegrip van de hoeken; het deel ten westen van de Westerstraat valt niet binnen het gebied.

Hoofdkenmerken

Rechte straat met aan beide zijden vrijwel gesloten gevelwanden, een doorlopende stoep met aan de noordzijde bomen. De dubbele en enkele woonhuizen, soms met kantoor/praktijk/bedrijfsruimte, zijn (uitgezonderd enkele recente invullingen) rond 1900 gebouwd.

Ankerpunten

*in het gebied

Voorgestelde gemeentelijke monumenten: Adastraat 6, 19 en 25-27 (ALM 145, 148 en 150)

Overige MIPpanden: Adastraat 11 t/m 13 (ALM 146), 15-17 (ALM 147), 21-23 (ALM 149), 25-27 (ALM 150), 29 t/m 35 (ALM 151), 37-39 (ALM 152), 20 t/m 30 (ALM 153)

*in het omringende gebied:

- de noordzijde van de Adastraat grenst (met achterzijde percelen) aan de Boompjes, een eveneens op gemeentelijk niveau te beschermen gebied.

Beschrijving:

Rechte straat met gesloten gevelwanden waarvoor een doorlopende stoep, aan de noordzijde met enkele bomen, gevolgd door een geasfalteerde, ongedeelde straat waar aan één zijde geparkeerd mag worden. Tussen de panden of de bouwblokken meestal een smalle spleet of een klein steegje, afgesloten met een hek of deurtje, hetgeen een gesloten indruk geeft; tussen nummer 7 en 11 is een door sloop ontstaan onbebouwd terrein met hek.

De smalle, langgerekte percelen liggen loodrecht op de straat en zijn in het algemeen diep, met name aan de zuidzijde; aan de noordzijde grenzen ze aan de percelen van de Boompjes. De panden liggen met de voorgevel in één lijn direct aan de stoep; enkele panden hebben een eigen stoepje bij de voordeur. Op alle vier de hoekpunten is de oorspronkelijke bebouwing/structuur gewijzigd; op de oosthoek bevindt zich tot aan de Boompjes een door sloop ontstane parkeerplaats, begrensd door een bomenrij in de rooilijn van de bebouwing.

De grens van het te beschermen gebied loopt door de panden heen om aan te geven dat de bepalende kwaliteiten en kenmerken tussen deze grenzen liggen en niet aan de achterzijde van de bebouwing.

Bebouwing

De panden zijn in 1890-1900 gebouwd, grotendeels in neo-renaissance en neo-classicistische trant. Met name aan de zuidzijde van de straat staan veel rijk geornamenteerde panden.

De panden zijn over één (zie A) of twee (zie B) bouwlagen opgetrokken in (rood)bruine baksteen op een plint en beëindigd met een gootlijst onder afgeknotte schilddaken met zwarte pannen. De meeste gevels zijn rijk gedetailleerd met gepleisterde elementen: speklagen, aanzet-, en sluitstenen of omlijsting rond de gevelopeningen, lisenen, diamantkoppen etc. Uitzondering is een geheel witgepleisterd dubbel pand onder afgeknot zadeldak (nr.11-13).

De voorgevels zijn over het algemeen symmetrisch, in drieën, ingedeeld met een centrale entreepartij en een venster(partij) ter weerszijden. De risalerende middenpartij bevat één of twee deuren, veelal in een portiek en wordt benadrukt door een (dubbele) dakkapel daarboven. Ter weerszijden van de middenpartij een enkel of dubbel verticaal venster en hoeklisenen. De strekken boven de gevelopeningen zijn getoogd.

A. De panden van één bouwlaag, met name aan de zuidgevel, hebben een sterk benadrukte middenpartij door een, meestal uitgemetselde, opvallende dakkapel en rijke detaillering. Aan de noordzijde van de straat staan enkele soberder panden, die in hoofdvorm gelijk zijn aan dit type, maar afwijken in gevelindeling en/of in detaillering.

B. De panden van twee bouwlagen komen aan beide zijden van de straat voor waarbij vooral twee reeksen van drie panden opvallend zijn: aan de noordzijde drie identieke dubbele woningen (nr 20 t/m 30) met een symmetrische gevelindeling als omschreven en dubbele vensterpartijen op beide bouwlagen. Aan de zuidzijde wordt een groot dubbel woonhuis -met twee vensterassen ter weerszijden van de entreepartij- geflankeerd door twee enkele woonhuizen met de entrees in de risalerende gevelhoeken (nr. 29 t/m 35).

In detail komen wijzigingen voor, met name ter plaatse van deuren/vensters, toevoeging van dakkapellen. Daarnaast zijn er enkele geheel nieuwe invullingen, met name opvallend op de hoeken van de straat.

De meest waardevolle en karakteristieke elementen:

-de ruimtelijke opzet van de straat met vrijwel gesloten gevelwanden, stoep, zonder voortuinen, afscheidingen en weinig groen

- de fraai gedetailleerde en redelijk gave eind 19e eeuwse gevelwanden met enkele opvallende objecten

- de eenheid in bouwvolumes, maat, gevelindeling, architectonische detaillering, kleur- en materiaalgebruik

Waardering

De straat is architectuurhistorisch en stedenbouwkundig waardevol als gaaf voorbeeld van een eind 19e eeuwse stadsstraatje met redelijk gave gevelwanden en fraaie detaillering van de bebouwing.

A

ALM.144

B

ALM 151

Adastraat 4 t/m 42 en 7 t/m 39a
MIPnrs. ALM 144 - 153